

แนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้
ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

Guidelines for Management of Student Development Activities Based on the Process of
the School as a Learning Community in the Sainamwang School Group under the Tak
Primary Educational Service Area Office 1

กรกช กำเลิศกล้า^{1*} ปาจริย์ ผลประเสริฐ²
Korakote Kamloedgra^{1*} Pajaree Phonprasert²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้จำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) หาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 136 คนที่ได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษาและสุ่มอย่างง่าย และผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คนที่ได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test Independent) และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติงานในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้นด้านกิจกรรมแนะแนว เมื่อจำแนกตามสภาพการบริหารตามขนาดสถานศึกษา พบว่าภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านกิจกรรมแนะแนวไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. แนวทางการการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือ ควรวางแผนการดำเนินงานบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ควรมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย

คำสำคัญ: กระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้, กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, แนวทางพัฒนาการบริหาร

Abstract

This research article aimed to: 1) examine the conditions and problems of managing student development activities based on the school as a learning community process, 2) compare such management practices classified by work experience and school size, and 3) propose guidelines for improving the management of student development activities based on the school as a learning community

^{1,2} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

^{1,2} Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

* Author E-mail: korakotekamloedgra.guide@gmail.com

process. This study employed a mixed-methods research design, integrating both quantitative and qualitative approaches. The sample group consisted of 136 participants, including school administrators, teachers, and school committee members, selected through stratified random sampling based on school size and simple random sampling. The key informants were 17 experts selected by purposive sampling. The research instruments included questionnaires and interview forms. Data were analyzed using frequency, percentage, standard deviation, independent samples t-test, and content analysis.

The research found that:

1. The overall condition of managing student development activities based on the school as a learning community process was at the highest level.
2. There were no statistically significant differences in overall management practices when classified by work experience, except in guidance activities. When classified by school size, overall management showed statistically significant differences, while guidance activities did not differ significantly at the 0.05 level.
3. Guidelines for improving management included aligning management planning with the school's vision and students' needs, strengthening collaboration with the community, and applying innovative approaches to address problems in organizing student development activities to achieve the intended goals.

Keywords: Process of the school as a learning community, Student development activities, Guidelines for management

บทนำ

สถานศึกษาเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน และควรเริ่มต้นจากการอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเยาว์ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย ให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เต็มตามศักยภาพของเด็กทุกช่วงวัย ทั้งในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผลของผู้เรียน ในทุกระดับการศึกษา ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยการให้การศึกษาและการเรียนรู้ที่ครอบคลุมคนทุกช่วงวัย เพื่อสร้างและพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์มีการปฏิบัติเพื่อเป็นคนดี มีวินัย และจิตสำนึกสาธารณะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักวางแผนเป้าหมายชีวิต ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในปัญหาของผู้เรียน 2) กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ รู้จักการทำงานร่วมกันและแก้ไข ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด นักเรียนศึกษาวิชาทหาร กิจกรรม ชุมนุม 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร (ชุดิมา ถิตย์ประเสริฐ และ ธัชชัย จิตรนันท์, 2563)

กลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง เป็นกลุ่มเครือข่ายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ซึ่งได้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาซึ่งอ้างอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ฉบับปรับปรุง 2560 เป็นหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้ได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และเป็นเยาวชนที่ดีมีคุณภาพ มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและสุขภาพจิตที่ดี อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักเสียสละ มีจิตอาสาเพื่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐ แต่อย่างไรก็ตามในการจัด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและในด้านการมีจิตสาธารณะของผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าหมาย อีกทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังมีน้อย ทำให้กิจกรรมไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ และครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดการพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็น ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่มีคุณภาพได้ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนยังต่ำกว่าค่าเป้าหมายในบางโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1, 2566)

จากการศึกษาแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as a Learning Community: SLC) มีลักษณะเด่น ได้แก่ การรับมือกับสังคมที่มีรากฐานความรู้ การรับมือกับสังคมของการอยู่ร่วมกันที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรม การรับมือกับสังคมที่มีความเสี่ยงเรื่องช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน การรับมือกับสังคมเมืองที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะโรงเรียนนับเป็นสถานที่ที่ผลิตนักเรียนให้กลายเป็นพลเมืองของชุมชน ที่จะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการนำแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เข้ามาใช้ จะทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาต่อไปได้จนประสบความสำเร็จนำไปสู่การพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีรากฐานมาจากวิสัยทัศน์และปรัชญา 3 ประการ คือ ปรัชญาสำหรับส่วนรวม ปรัชญาของระบอบประชาธิปไตย และปรัชญาของความเป็นเลิศ ซึ่งจะปรากฏผ่านระบบกิจกรรมของโรงเรียน ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังของนักเรียน การสร้างความเป็นเพื่อนร่วมงานและชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ และการเข้าร่วมวางแผนชั้นเรียนของผู้ปกครองและชุมชน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้ครบถ้วน (อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์, 2563)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และ ขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 204 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 136 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ตามสัดส่วนครูในแต่ละขนาดสถานศึกษา และสุ่มครูในแต่ละสถานศึกษาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู จำนวน 52 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 84 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยจะแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน และ ขนาดสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมแนะแนว 2) ด้านกิจกรรมนักเรียน 3) ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ตามหัวข้อที่จำแนกไว้ ให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

3.3 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ คือ ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.964 ซึ่งประกอบด้วยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านกิจกรรมแนะแนวเท่ากับ 0.959 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านกิจกรรมนักเรียนเท่ากับ 0.952 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เท่ากับ 0.958 ซึ่งผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้

3.6 นำแบบสอบถามที่หาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นที่มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์แล้วได้นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความถูกต้องโดยอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปดำเนินการจัดสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามจำนวนที่กำหนด โดยบางส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และบางส่วนส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองเปล่าติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ของกลับคืนมา ภายในเวลา 7 วันหลังส่งแบบสอบถาม

4.3 รวบรวมแบบสอบถามที่ส่งกลับทั้งหมดตามกำหนดเวลา และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่

5.1 วิเคราะห์แบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent)

5.2 วิเคราะห์แบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5.3 วิเคราะห์แบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยมีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้ Independent Sample t-test

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จำนวน 17 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารการศึกษาที่รับผิดชอบงานการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จำนวน 3 คน 2) ศึกษานิเทศก์รับผิดชอบงานการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จำนวน 4 คน 3) ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จำนวน 8 คน 4) ครูที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งได้จากการนำผลวิจัยที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เกี่ยวกับระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มาสังเคราะห์ เรียบเรียง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างคำถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษากรอบแนวคิด เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2 วิเคราะห์ขอบเขตของการศึกษา จากการนำผลการวิจัยที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เกี่ยวกับระดับสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 สังเคราะห์ เรียบเรียง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.3 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด แล้วสร้างแบบสัมภาษณ์

3.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น 1 ฉบับ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบเนื้อหา ภาษา สำนวนที่ใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมรายละเอียดของเนื้อหาอย่างขึ้น

3.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.6 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอบหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรถึงผู้เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จัดทำขึ้นพร้อมหนังสือจากงานประสานการจัดจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรไปให้ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยพิจารณาประเด็นสำคัญจากคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ แล้วสรุปและอธิบายผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวม

ตารางที่ 1 แสดงสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ในภาพรวม

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกิจกรรมแนะแนว	4.59	0.57	มากที่สุด
2. ด้านกิจกรรมนักเรียน	4.64	0.53	มากที่สุด
3. ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	4.65	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.63	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านกิจกรรมแนะแนว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.57)

2. ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

2.1 ด้านกิจกรรมแนะแนว

ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา แต่ยังขาดการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมและนโยบายที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ PLC ยังมีจำกัดทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนการนิเทศ ติดตาม และการจัดทรัพยากรยังไม่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ

2.2 ด้านกิจกรรมนักเรียน

ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา แต่การวางแผนกิจกรรมยังขาดวิสัยทัศน์ร่วมและความสอดคล้องกับเป้าหมายโรงเรียนการระดมความคิดเห็น การสร้าง PLC และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึงยังพบข้อจำกัดด้านสื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการนิเทศและประเมินผล

2.3 ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา แต่การวางแผนกิจกรรมยังไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยังไม่ต่อเนื่องการนิเทศ ติดตาม และวัฒนธรรมการยอมรับความคิดเห็นยังไม่เอื้อต่อการทำงานแบบประชาธิปไตย

3. เปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

3.1 เปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2 แสดงเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. ด้านกิจกรรมแนะแนว	ต่ำกว่า 10 ปี	4.43	0.56	2.325	0.022*
	10 ปีขึ้นไป	4.65	0.48		
2. ด้านกิจกรรมนักเรียน	ต่ำกว่า 10 ปี	4.74	0.47	0.364	0.717
	10 ปีขึ้นไป	4.71	0.46		
3. ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	ต่ำกว่า 10 ปี	4.77	0.42	0.253	0.801
	10 ปีขึ้นไป	4.79	0.41		
เฉลี่ยรวม	ต่ำกว่า 10 ปี	4.69	0.49	0.927	0.356
	10 ปีขึ้นไป	4.77	0.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 เปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 10 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาด้านกิจกรรมแนะแนวแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. ด้านกิจกรรมแนะแนว	ขนาดเล็ก	4.49	0.58	0.487	0.627
	ขนาดกลาง	4.53	0.50		
2. ด้านกิจกรรมนักเรียน	ขนาดเล็ก	4.68	0.50	1.444	0.015*
	ขนาดกลาง	4.79	0.41		
3. ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	ขนาดเล็ก	4.74	0.44	1.108	0.026*
	ขนาดกลาง	4.82	0.39		
เฉลี่ยรวม	ขนาดเล็ก	4.68	0.49	1.247	0.024*
	ขนาดกลาง	4.77	0.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาด้านกิจกรรมแนะแนวไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

4. แนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

4.1 ด้านกิจกรรมแนะแนว โรงเรียนควรกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวสนับสนุนทรัพยากรและพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง พร้อมสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้

4.2 ด้านกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรวางแผนและจัดกิจกรรมนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมส่งเสริมการสร้าง PLC และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรมนักเรียนสนับสนุนทรัพยากรและพัฒนาครู เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โรงเรียนควรวางแผนและส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และบริบทชุมชนสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก พร้อมเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมมุ่งพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน ปลุกฝังจิตสำนึกสาธารณะ และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

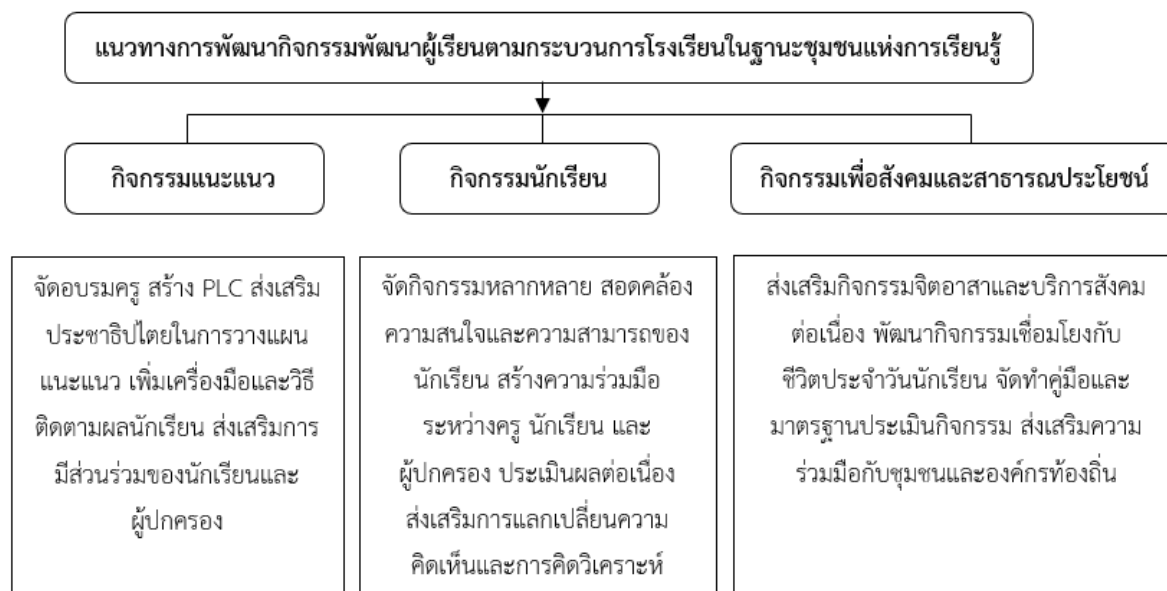
1. จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวังอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวางแผน การสนับสนุนครูและนักเรียน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (จิตดาลักษณ์ สิทธิวงษา และ จำเนียร พลหาญ, 2566; Gcelu, 2019) ด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุด คือ กิจกรรมแนะแนว เนื่องจากข้อจำกัดด้านจำนวนครูแนะแนวและการจัดเวลาประชุม Professional Learning Community (PLC) ไม่สอดคล้องกับตารางสอน (เจนจิรา ไทรักษา และ สมกุล ถาวรกิจ, 2564; ชุตินา ฤทธิประเสริฐ และ รัชชัย จิตรัตน์, 2563) ส่วนปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่พบปัญหา อาจเนื่องจากว่าโดยรวมหลายโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีการดำเนินกิจกรรมแนะแนวได้ตามกรอบแผนที่กำหนด แต่ในโรงเรียนที่มีปัญหาพบว่าปัญหาหลักอยู่ที่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการมีส่วนร่วมของครูบางคนยังไม่เต็มที่ ทำให้การจัดกิจกรรมบางครั้งยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา ไทรักษา และ สมกุล ถาวรกิจ (2564) ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารกิจกรรมแนะแนวยังต้องเน้นการอบรมและสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน เพื่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง (ชุตินา ฤทธิประเสริฐ และ รัชชัย จิตรัตน์, 2563)

2. จากผลการเปรียบเทียบตามประสบการณ์และขนาดโรงเรียนเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ด้านกิจกรรมแนะแนว ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า เนื่องจากมีความเข้าใจและทักษะในการให้คำปรึกษาเชิงลึก (ชุตินา ฤทธิประเสริฐ และ รัชชัย จิตรัตน์, 2563; ณัฏฐธิดา นานนท์ ข้ามสาม และคณะ, 2564) ด้านกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากดำเนินงานตามแผนและระเบียบของโรงเรียน โดยรวม (อภิเชษฐ์ ทาพิลา และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, 2566; พัชรี สุวรรณชาติ และ วรินทร์ บุญยิ่ง, 2568) เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากมีทรัพยากร ครูเฉพาะทาง และเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนมากกว่า (เจนจิรา ไทรักษา และ สมกุล ถาวรกิจ, 2564; คมสัน พรหมเสน, 2563)

3. แนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพควรเน้นการวางแผนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียน สนับสนุนครูและนักเรียน จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (เจนจิรา ไทรักษา และ สมกุล ถาวรกิจ, 2564; Gcelu, 2019) ด้านกิจกรรมแนะแนว การจัดอบรมครู สร้าง PLC ส่งเสริมประชาธิปไตยในการวางแผนและติดตามผลผู้เรียน (ชุตินา ฤทธิประเสริฐ และ รัชชัย จิตรัตน์, 2563) ด้านกิจกรรมนักเรียน ควรจัดกิจกรรมหลากหลาย สอดคล้องความสนใจนักเรียน สร้างความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง พร้อมประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (คมสัน พรหมเสน, 2563) ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์: ส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและบริการสังคมต่อเนื่อง ประเมินผลเป็นระบบ และสร้างความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น (จิตดาลักษณ์ สิทธิวงษา และ จำเนียร พลหาญ, 2564)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนสายน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ 1 พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ 1) กิจกรรมแนะแนว ควรจัดอบรมครู สร้าง PLC ส่งเสริมประชาธิปไตยในการวางแผนแนะแนว เพิ่มเครื่องมือและวิธีติดตามผลนักเรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนควรจัดกิจกรรมหลากหลาย สอดคล้องความสนใจและความสามารถของนักเรียน สร้างความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ประเมินผลต่อเนื่อง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการคิดวิเคราะห์ และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ควรส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและบริการสังคม ต่อเนื่อง พัฒนากิจกรรมเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันนักเรียน จัดทำคู่มือและมาตรฐานประเมินกิจกรรม ส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

สรุป

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แม้ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา แต่ยังมีข้อจำกัดด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม การมีส่วนร่วม การสร้าง PLC และการนิเทศติดตามในทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติยกเว้นด้านกิจกรรมแนะแนว การเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามขนาดสถานศึกษา พบว่าภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะด้านกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์แนวทางพัฒนาควรมุ่งกำหนดนโยบายและการวางแผนที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การใช้ PLC และการสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน พร้อมระบบติดตามประเมินผล และจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบทพื้นที่

1.2 ข้อเสนอแนะระดับองค์กร โรงเรียนควรวางแผนและจัดตารางกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับตารางเรียนหลัก ลดความซ้ำซ้อน และสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลอย่างเป็นระบบ

1.3 ข้อเสนอแนะระดับบุคคล ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ควรร่วมกันพัฒนาการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์โรงเรียน ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน พร้อมบริหารจัดการเวลาและทรัพยากรอย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและอาจส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในบริบทอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกันและอาจเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3 ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- คมสัน พรหมเสน. (2563). การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชาชนกุล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(1), 51-66. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/241649>
- เจนจิรา ไทรักษา และสมกุล ถาวรกิจ. (2564). การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู. *วารสารราชชนก*, 18(1), 1-10. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/Jrru/article/view/253511>
- ชุตินาถ ฤทธิประเสริฐ และธัชชัย จิตรนันท์. (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. *วารสารวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 14(1), 62-70. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/reru/article/view/241774>
- ณัฐธรรณนธ์ ขำสาม, วจี ปัญญาใส, และบุญม้น ธนาสุภวัฒน์. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมก่อกวนแก่นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 7(1), 215-230. <https://ojs.mcupr.ac.th/index.php/jgrp/article/view/145>
- ธิดาลักษณ์ สิทธิวงษา และจำเนียร พลหาญ. (2566). แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 20(3), 32-43. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edu-rmu/article/view/260048>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

- พัชรี สุวรรณชาติ และวรินทร์ บุญยั้ง. (2568). แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและ
สาธารณประโยชน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. *วารสารมณี
เชษฐาราม วัดจอมมณี*, 8(4), 418-429. [https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JMCR/article/
view/7634](https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JMCR/article/view/7634)
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. (2566). *รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา
2566*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์. (2563). *แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียน
เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn
University Theses and Dissertations (Chula ETD). [https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/
4412](https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/4412)
- อภิเชษฐ์ ทาพิลา และวิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. (2566). การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้
ของครูในศูนย์เครือข่ายที่ 10 ชุมพวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. *วารสารศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา*, 2(1), 108. [https://so08.tci-thaijo.org/index.php/
edunmcj/article/view/2077](https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunmcj/article/view/2077)
- Gcelu, N. (2019). The effectiveness of stakeholder collaboration in preventing learner pregnancy
in secondary schools in the Eastern Cape, South Africa: Implications for leadership. *South
African Journal of Education*, 39(3), 1–10. <https://doi.org/10.15700/saje.v39n3a1650>

